

חוק מס רכוש וקרן פיצויים (תיקון מס' 16), התשמ"א — 1981

1. בחוק מס רכוש וקרן פיצויים, התשכ"א—1961 (להלן — החוק העיקרי), בכל מקום שבו מדובר ב"מקרקעין" ו"נכסים", למעט הפרק השמיני וסעיף 54(א), יבוא במקומם "קרקע" ושינויי הצורה הדקדוקיים המחוייבים ייעשו לפי זה.

החלפת המונחים
"מקרקעין"
ו"נכס"

2. בסעיף 1 לחוק העיקרי —

תיקון סעיף 1

(1) ההגדרות "בנין" עד "בנין עסקי", "גמר בניה", "שוב ספר" עד "מלאי חקלאי" ומ"מקרקעין" עד "שכירות מוגנת" — בטלות;

(2) בהגדרת "בעל" —

(1) בפסקאות (1)(א) ו-(ב), במקום "לתקופה העולה על חמש שנים" יבוא "לתקופה שאינה פחותה מ-25 שנים";

(2) פסקה 2 — בטלה.

(3) אחרי הגדרת "מס" יבוא:

"קרקע" — קרקע פנויה לרבות קרקע שעליה מבנה בתהליך בניה ולמעט קרקע חקלאית;

דברי הסבר

בשל מקרקעין לקרן מיוחדת לשם תשלום פיצויים בעד נזקי מלחמה ונזקי בצורת.

הזכות לקבלת פיצויים מותנית כיום בתשלום מס הרכוש כדין. עתה, כשמוצע לבטל את מס הרכוש לגבי כל הנכסים פרט למגרשים המיועדים לבניה, שמטיבם אינם צפויים לנזקי מלחמה או לנזקי בצורת, ומאחר שבתנאים הקיימים בארץ צפויים עדיין נזקי מלחמה ובדרך הטבע גם נזקי בצורת, מוצע לקבוע כי בעלי נכסים שהיו זכאים עד כה לפיצויים בשל הנזקים האמורים ימשיכו להיות זכאים להם ללא כל חובת תשלום.

לגבי הזכות לפיצויים בשל נזקים לנכסים שלפי החוק הקיים לא חלה בשלהם חובת תשלום מס, זכות שהותנתה בתשלום מיוחד, ימשיכו לחול ההוראות הקיימות.

קרן הפיצויים שנצברה עד כה, לרבות הרווחים שיוספו עליה, תמשיך לשמש לתשלום הפיצויים עד שתתמצה; לאחר מכן יהיה צורך לייעד מכספי התקציב למטרה זו.

כיום מוטל מס רכוש על סוגי נכסים רבים, כולל על אמצעי הייצור (ציוד, מלאי, נכסים חקלאיים, מבנים תעשייתיים ומסחריים ודירות להשכרה). מס הרכוש על אמצעי הייצור מוכר כהוצאה לענין מס הכנסה ומשום כך תהיה לביטולו רק השפעה חלקית על צמצום ההכנסות; לעומת זאת חלק המס שנושאים בו בעלי הנכסים האמורים מכביד על המשק בהיותו גורם לייקור העלויות.

גביית המס המוטל על דירות כרוכה בקשיים מינהליים ניכרים וההכנסה מהן איננה גדולה — מחד, והיא גורמת סבל רב לאזרח — מאידך.

לגבי קרקעות מוצע להשאיר את המס, שכן המס עליהן מהווה כ-40% מכל מס הרכוש. בנוסף על כך מהווה המס על קרקעות גורם אנטי ספקולאטיבי, שכן מלאי הקרקעות הוא מוגבל והמס עליהן, שהוא 2½% משוויין, מהווה גורם מדרבן להקדמת בניה.

לפי החוק הקיים מועברים 40% ממס הרכוש הנגבה בשל ציוד ומלאי ו-20% ממס הרכוש הנגבה

— "קרקע חקלאית" —

(1) קרקע שיועדה לחקלאות בתכנית על פי חוק התכנון והבניה, התשכ"ה—1965², או הוכרזה כקרקע חקלאית לפי סעיף 5 לתוספת הראשונה לחוק האמור;

(2) קרקע המשמשת לעסק במשקו החקלאי של בעליה שהוא חקלאי;

3. סעיפים 1 ו-2 לחוק העיקרי — בטלים.
ביטול סעיפים 1 ו-2
4. בסעיף 3 לחוק העיקרי, פסקאות (2) עד (11) — בטלות.
תיקון סעיף 3
5. סעיפים 4 עד 11 לחוק העיקרי — בטלים.
ביטול סעיפים 4 עד 11
6. בסעיף 12 לחוק העיקרי, המלים "למעט קרקע של חקלאי המשמשת לו בחקלאות" — יימחקו.
תיקון סעיף 12
7. סעיפים 13 עד 16 לחוק העיקרי — בטלים.
ביטול סעיפים 13 עד 16
8. בסעיף 17 לחוק העיקרי, סעיף קטן (א) — בטל, והסימון (ב) יימחק.
תיקון סעיף 17
9. סעיפים 18 עד 18ב לחוק העיקרי — בטלים.
ביטול סעיפים 18 עד 18ב
10. בסעיף 19 לחוק העיקרי —
(1) סעיף קטן (ב) — בטל;
(2) בסעיף קטן (ג), במקום פסקה (2) יבוא:
" (2) אם לאחר השומה הפכה הקרקע לבנין או נשתנה הגדרה באופן אחר, ותקפו של התיקון יהיה מיום גמר הבנין או שינוי ההגדרה."
תיקון סעיף 19
11. בסעיף 20 לחוק העיקרי —
(1) בסעיף קטן (ב), במקום "12%" יבוא "20%";
(2) בסעיף קטן (ג), במקום "6%" יבוא "10%".
תיקון סעיף 20
12. סעיפים 21 ו-21א לחוק העיקרי — בטלים.
ביטול סעיפים 21 ו-21א
13. סעיפים 22 עד 23 לחוק העיקרי — בטלים.
ביטול סעיפים 23 עד 22
14. בסעיף 24 לחוק העיקרי, במקום "לפי סעיפים 19, 22 או 22א" יבוא "לפי סעיפים 19 או 22" והמלים "או לסוגים שונים של נכסים" יימחקו.
תיקון סעיף 24
15. סעיפים 25 ו-25ב לחוק העיקרי — בטלים.
ביטול סעיפים 25 ו-25ב

² ס"ח התשכ"ה, עמ' 307.

16. סעיפים 26 ו-27 לחוק העיקרי — בטלים. ביטול סעיפים 26 ו-27 תיקון סעיף 28
17. בסעיף 28 לחוק העיקרי, במקום "שומת מקרקעין" יבוא "שומה" והסיפה המת- חילה במלה "והטוען" — תימחק.
18. בסעיף 33 לחוק העיקרי — תיקון סעיף 33
- (1) בסעיף קטן (א) (1) המלים "או מבנה בתהליך בניה" — יימחקו.
(2) סעיף קטן (ב) — בטל.
19. בסעיף 34 לחוק העיקרי, "18א" — יימחקו. תיקון סעיף 34
20. במקום סעיף 35 לחוק העיקרי יבוא:
"הגדרות 35. בפרק זה —
"ישוב ספר" — ישוב ששר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, הודיע עליו שהוא ישוב ספר;
"מטעים" — עצים לרבות גפנים המשמשים או מיועדים לשמש לעסק לרבות היבול שעליהם;
"מלאי" — מיטלטלין מכל סוג שאינם לשימוש האישי של בעליהם או של בני ביתם ואינם כסף או דברים שבראוי;
"נוק" — נוק מלחמה, נוק עקיף ונוק בצורת;
"נוק מלחמה" — נוק שנגרם לגופו של נכס עקב פעולות מלחמה על- ידי הצבאות הסדירים של האויב או עקב פעולות איבה אחרות נגד ישראל או עקב פעולות מלחמה על-ידי צבא הגנה לישראל;
"נוק עקיף" — הפסד או מניעת ריווח כתוצאה מנוק מלחמה בתחום ישוב ספר, או מחמת אי אפשרות לנצל נכסים המצויים בתחום ישוב ספר עקב פעולות מלחמה על-ידי הצבאות הסדירים של האויב או עקב פעולות איבה אחרות נגד ישראל, או עקב פעולות מלחמה על- ידי צבא הגנה לישראל;
"נכס" — קרקע, קרקע חקלאית לרבות היבול שעליה, בנין, מבנה בתהליך בניה, מטעים, מלאי וציוד הנמצאים בשטח המדינה וכן כלי שיט וכלי טיס הרשומים בישראל או החייבים ברישום בישראל אף אם אינם מצויים בה;
"ציוד" — מכוונות, מיתקנים, רהיטים ורכוש אחר המשמשים או מיו- עדים לשמש ציוד לעסק, רכב רשום או חייב ברישום על פי פקודת התעבורה³, כלי שיט וכלי טיס, בריכות מים המיועדות בעיקרן לשחיה ומבנים ארעיים".
21. בסעיף 36 (א) לחוק העיקרי — תיקון סעיף 36
- (1) בפסקה (1), במקום "לקבלת הפיצויים" יבוא "לקבלת פיצויים בעד נוק";
(2) פסקאות (5), (6) ו-(8) — בטלות.

³ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 7, עמ' 173.

22. סעיף 37 לחוק העיקרי — בטל. ביטול סעיף 37
23. סעיף קטן (א) של סעיף 38 לחוק העיקרי — בטל, והסימון (ב) יימחק. תיקון סעיף 38
24. סעיפים 46 ו-47 לחוק העיקרי יועתקו להיות סעיפים 38א ו-38ב ויתוקנו כך:
 (1) בסעיף 38א לחוק העיקרי —
 (א) בסעיף קטן (א), המלים "מקרון הפיצויים" — יימחקו;
 (ב) בסעיף קטן (ב), פסקה (1) בטלה;
 (2) בסעיף 38ב לחוק העיקרי —
 (א) במקום סעיף קטן (א) יבוא:
 " (א) שר האוצר רשאי, באישור ועדת הכספים של הכנסת, לקבוע בתקנות כי שולמו פיצויים בעד נזק מלחמה לחפצים שאינם נכס והמצויים בבית מגוריו של אדם (להלן — חפצים ביתיים);"
 (ב) בסעיף קטן (ב), במקום פסקה (1) יבוא:
 " (1) השווי הכולל של חפצים ביתיים שעבורם ישולמו פיצויים ללא תשלום עבור ביטוחם והשווי הכולל המקסימלי של חפצים ביתיים שניתן לבטחם עבור תשלום לפי בקשת בעליהם."
25. בסעיף 39 לחוק העיקרי, סעיף קטן (ב) — בטל, והסימון (א) יימחק. תיקון סעיף 39
26. סעיפים 40 עד 43 לחוק העיקרי — בטלים. ביטול סעיפים 40 עד 43
27. בסעיף 45 לחוק העיקרי —
 (1) בסעיף קטן (א) —
 (א) בפסקה (2), הסיפה המתחילה במלים "וכן נכס שנהרס" — תימחק;
 (ב) פסקאות (3) עד (7) — בטלות;
 (2) סעיף קטן (ב) — בטל.
28. סעיפים 45א עד 46 לחוק העיקרי — בטלים. ביטול סעיפים 45א עד 46
29. סעיף 46 לחוק העיקרי — בטל. ביטול סעיף 46
30. בסעיף 51 לחוק העיקרי —
 (1) בסעיף קטן (א), המלים "שנקבעו בסעיף 23(א) והמועדים" ו-"27" — יימחקו;
 (2) סעיפים קטנים (ב) ו-(ג) יימחקו.
 (3) בסעיף קטן (ד), במקום "או המקדמה או מקצתם" יבוא "או מקצתו". תיקון סעיף 51
31. בסעיף 53 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (ב), במקום "לערר ולערער לפי סעיפים 26 עד 27א" יבוא "או לערר לפי סעיפים 26 ו-27". תיקון סעיף 53

32. סעיפים 54 עד 55 לחוק העיקרי — בטלים. ביטול סעיפים 54 עד 55
33. בסעיף 55 לחוק העיקרי, המלים "שאיננו מלאי" — יימחקו. תיקון סעיף 55
34. סעיף 56 לחוק העיקרי — בטל. ביטול סעיף 56
35. סעיף 63 לחוק העיקרי — בטל. ביטול סעיף 63
36. התוספת לחוק העיקרי — בטלה. ביטול התוספת
37. (א) כספי קרן הפיצויים שנצברו על פי סעיפים 35 ו-37 לחוק העיקרי לפני ביטולם בחוק זה, ימשיכו לשמש לתשלום פיצויים בעד נזק; כספי הקרן שלא הוצאו, יושקעו לפי הוראות שר האוצר והרווחים מהשקעות אלה יצורפו לקרן ויהוו חלק ממנה. (ב) שר האוצר באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לקבוע כללים בדבר הנהלת קרן הפיצויים. הוראת מעבר לענין קרן הפיצויים
38. לכל חוב מס בשל נכסים שהמס עליהם בוטל לפי חוק זה, שלא ישולם עד יום כ"ו בניסן התשמ"א (30 באפריל 1981) ייוסף החל במועד האמור קנס פיגורים של 1% לכל שבוע של פיגור, או חלק ממנו, וזאת בנוסף לקנס המוטל על איחור בתשלום המס לפי כל דין. הוראת מעבר לגבי תשלום חובות מס בשל נכסים שהמס עליהם בוטל

חוק לתיקון דיני מסים (חילופי ידיעות בין רשויות המס) (תיקון), התשמ"א — 1981

1. בסעיף 1 לחוק לתיקון דיני מסים (חילופי ידיעות בין רשויות המס), התשכ"ו—1967¹ (להלן — החוק העיקרי), במקום הגדרות "מנהל", "חוק מסים" ו"רשות מס" יבוא:
- "חוק מסים" — חיקוק הדן בהטלת מסים, או תשלומי חובה, ששר האוצר ממונה על ביצועו;
- "מנהל" — מי שמונה על פי חוק מסים להיות נציב או מנהל לענין אותו חוק;
- "רשות מס" — מנהל וכל אדם המועסק בביצועו של חוק מסים שהמנהל מינהו לענין חוק כאמור;

דברי הסבר

לראות בהם ובמבצעי החוקים השונים רשויות מס נפרדות; ואם רשויות אינן נפרדות אין להן אפשרות לפי החוק העיקרי למסור ידיעות אחת לשניה. מוצע, לכן, לתקן את ההגדרות כך שמבצעי כל חוק ייראו כרשות מס בפני עצמה, כך שלא יהיה ספק בדבר יכלתם להעביר ידיעות אחת לשניה.

הגדרת "רשות מס" שונתה כך שהיא תכלול לא רק עובדים שהם במעמד של עובדי המדינה אלא כל מי שמועסק בביצועו של החוק; דבר זה חיוני כיום נוכח המגבלות בקבלת עובדים לשירות המדינה והצורך במסירת עבודות כמו ניקוב וכיו"ב לגורמים שמחוץ לשירות המדינה.

סעיף 1 "מנהל" מוגדר בחוק העיקרי כך: "נציב מס הכנסה, מנהל אגף המכס והבלו, מנהל מס שבח מקרקעין, מנהל מס עובון או כל מי שנושא את אחד התארים האמורים לענין כל דין."

"רשות מס" מוגדרת כך: "מנהל וכן כל עובד מדינה המועסק על-ידי המנהל."

סעיף 2 לחוק העיקרי קובע שרשות מס אחת תהא רשאית למסור ידיעות, שהיא חייבת לשמרון בסוד, לרשות מס אחרת.

כיום ישנם מנהלים הממונים על ביצועם של מספר חוקי מסים וספק אם לפי הנוסח הקיים ניתן

¹ ס"ח התשכ"ו, עמ' 136.